

le. Kukec

m o r a n a k u k e c

nastava crtanja na prvoj godini špud-a
mojih 20. godina

12. IV. – 19. IV. 2012.

IZLOŽBENI SALON »IZIDOR KRŠNJAVA« • TRG MARŠALA TITA 11, ZAGREB

PREDGOVOR

Crtanje je iskustvo i neusporediv izvor spoznaja u svijetu umjetnosti. Očite su tvrdnje da je crtanje bilo, a i danas jest pripremni stupanj za slikanje, modeliranje, grafičko izražavanje i koncepte svih vrsta i medija. Crtež prethodi govoru i pismu, filozofiji i znanosti. Crta je nacrtana misao koja svojim tokom i karakterom iskazuje smisao. Koliko se danas razmišlja s olovkom u ruci u osnovnoj školi?

Nastavni plan likovne kulture u osnovnoj školi s jednim satom tjedno uskraćuje djetetu mogućnosti bilježenja znakova bitnih za razvoj govora, mišljenja i spoznaje, što je u kontradikciji s činjenicom da je crtanje danas svagdje priznato kao potpuni oblik mišljenja, kao koncept bez kojeg se ne može. Crtež je u potpunosti ravnopravno prisutan na biennialima, izložbama suvremene umjetnosti, u muzejima. Crtež ne zastarijeva. Suvremene škole primijenjene umjetnosti i dizajna sve više bilježe autonomnost crteža u jedinstvu koje se razlikuje od ostalih medija. Crtež nosi u sebi snagu, osjećajnost i neposrednost vizualnog govora oblika vlastite zamisli, karakteristike i tehnike. Štoviše, suvremeni crtež nije pod utjecajem neke posebne predodžbe već je više usmjeren prema realističnim postupcima koji, uz realizam, uključuju apstrakciju, modernizam i post-modernizam.

Suvremeni crteži koje vidimo na ovoj izložbi duboko zahvaćaju u bitne i dalekosežne koncepte tehnika, istražuju površine, oznake, prostor, kompoziciju, mjeru i likovne materijale, kao i namjere učenika preko kojih upoznajemo metodički pristup profesorice Morane Kukec.

Radovi su nastali u zadnjih dvadeset godina pa naše pažljivo oko može pratiti njezine pedagoške rezultate, strategije i metode.

Tehnike crtačkog izražavanja i strategije što ih ona koristi u nastavi ispituju prirodu i uvode znakove u brojne primjere crtačkih problema. Ovdje su bitne tehnike u korištenju podataka i način njihovog komponiranja. Uvođenje ključnih tehnika poput grafičkih znakova pri određivanju crtačkih problema posreduje u nastajanju crteža.

Godišnje izložbe u Salonu ŠPUD-a omogućuju nam da zastanemo u promišljanju o značaju obrazovanja i važnosti što je ono ima za primijenjene umjetnosti u suvremenom stručnom obrazovanju. Nastavna praksa u ŠPUD-u izražava bitne odrednice u postizanju oblika samootkrivanja u činu crtanja. Zašto su ovi izloženi primjeri prakse ovdje i sada bitni za našu suvremenu kulturu i obrazovanje? Što možemo naučiti iz ovdje izloženih primjera?

Analogije različitih pravila likovnosti, počam od smještaja u format, proporcije, kompozicije, perspektive, međuprostora, kontrasta, tekstura, strukture odnosa detalja i cjeline, uče se ovdje da bi se naglasilo kako su otvorenost, sloboda istraživanja i poduzeti rizik s crtačkim materijalima još uvijek živo iskustvo učenika u njihovom obrazovanju.

Osim toga, profesorica Kukec postavlja pitanje: »Što želimo reći crtom? Kako ćemo izabrati ono što želimo reći?«. Ona učenicima pomaže razvijati razmišljanje i samokritičnost upotrebom osnovnih tehnika ugljena, olovke, tuša, tempere...

S obzirom da se radi o nastavi predmeta crtanje i slikanje na prvoj – pripremnoj godini ŠPUD-a, svojevrsnoj pre-mosnici od osnovne škole prema području edukacije za profesionalno bavljenje umjetničkom strukom, koja obuhvaća učenike dobi od 15-16 godina, izbor i postava motiva prilagođeni su vizualnom jeziku i mogućnostima otkrića, reklo bi se, željenim ishodima (jednostavnim modelima za kompozicijske vježbe tonkog crteža, različitih tekstura, predmeta iz prirode te gipsanih i živih modela za uočavanje proporcija ljudskog tijela).

Svaka nastavna tema sadrži podatke o nastavnom poticaju, nastavnoj temi te ključne pojmove i obrazovna postignuća: što će učenik moći činiti i na temelju čega ćemo mi kao roditelji i nastavnici moći zaključiti da je usvojio znanje određene razine.

Svake godine pratim izložbe učenika ove škole i njihova obrazovna postignuća na temelju znanja, njihovo razumijevanje činjenica i sadržaja te njihovo iskazivanje prisutnosti likovnih pojmova i simbola.

Što možemo uočiti kao samoiskazivanje unutar likovnog ponašanja?

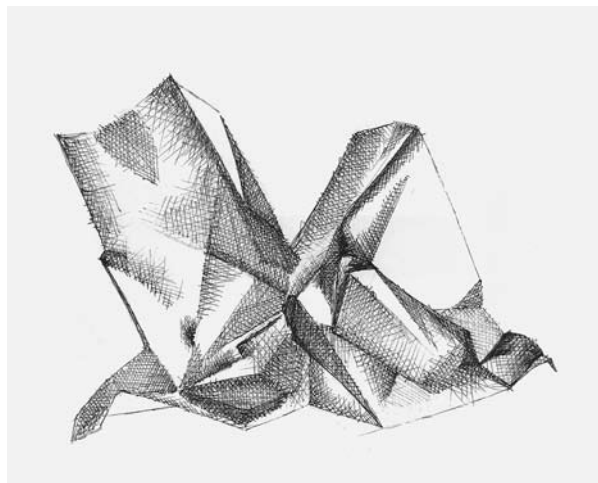
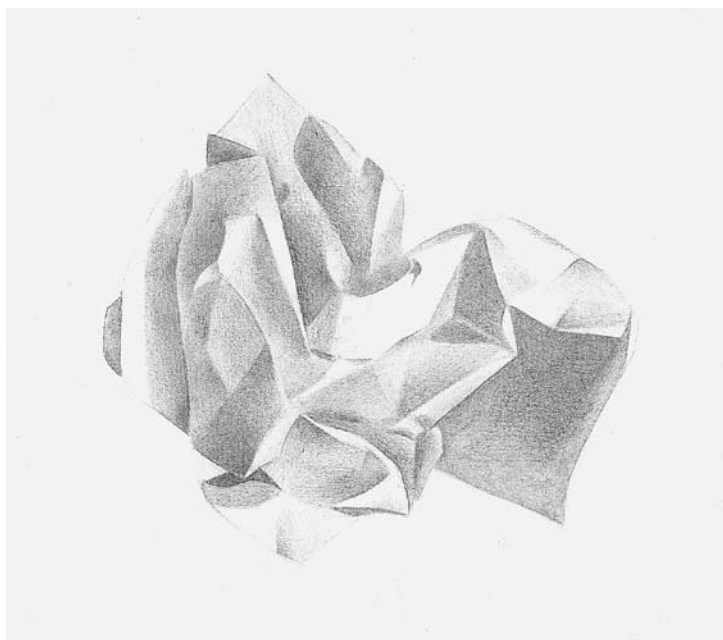
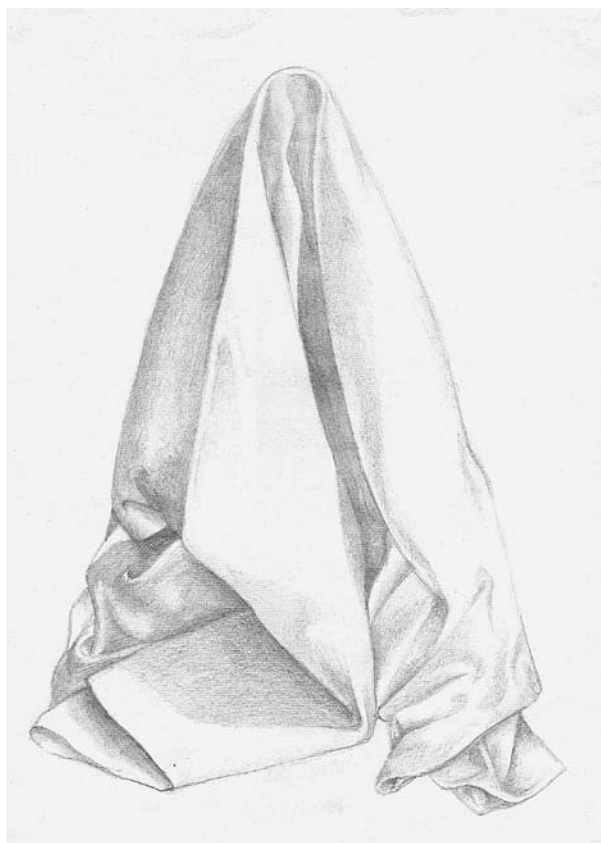
Što treba pratiti u radovima na ovoj izložbi?

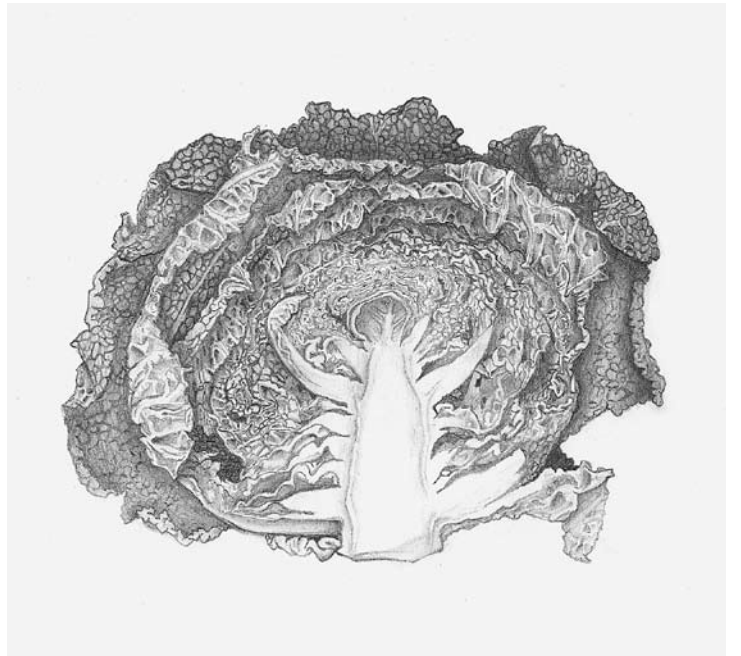
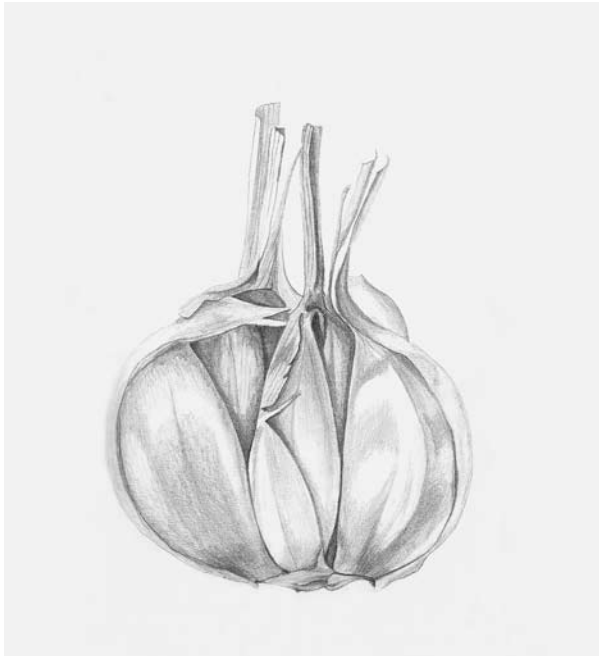
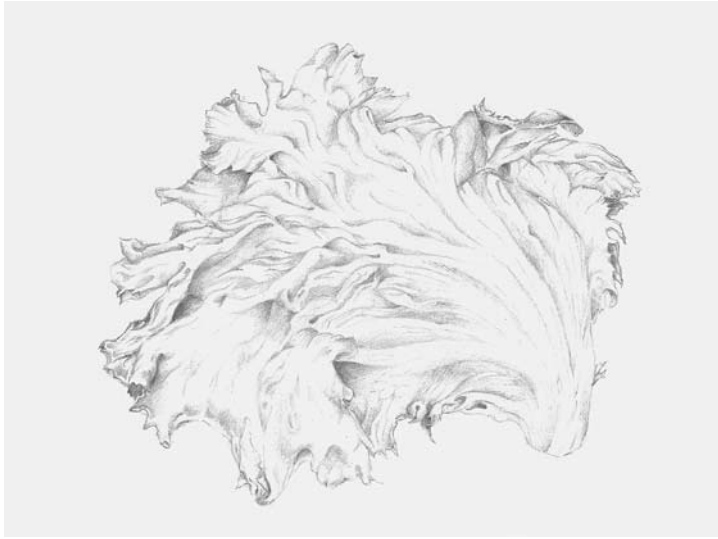
Percepciju unutar/između umjetničkih djela te načine razlikovanja. U poticanju organizacije izložaka pratimo konceptualizaciju pravila ili principa pomoću analize odnosa njihove interpretacije. Ujedno ispituje se fleksibilnost, fluentnost i originalnost spoznajnih strategija u likovnoj produkciji koja u svojim najboljim primjerima upućuje na inovativno razmišljanje.

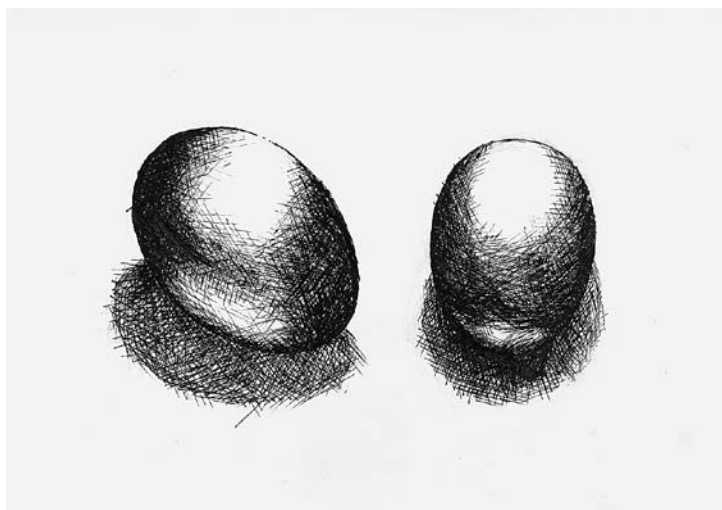
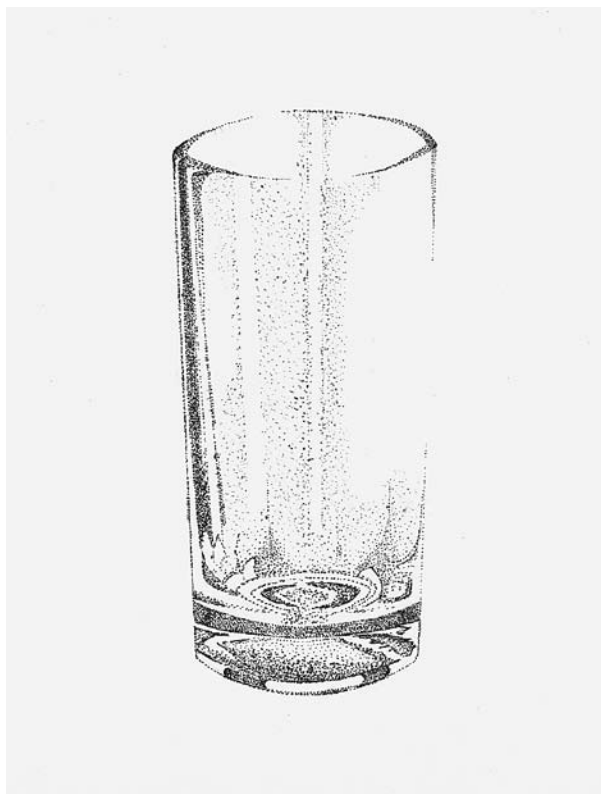
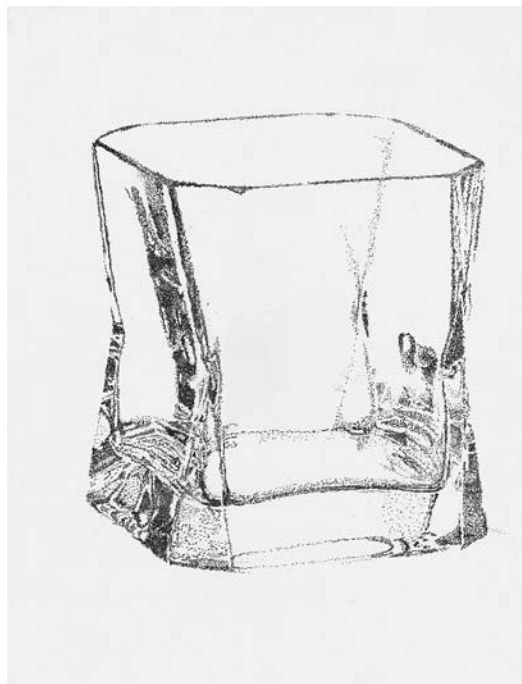
Svaki rad na izložbi govori o osobnim preferencijama učenika, ali i o osobnom reagiranju profesorice te njezinoj karakterizaciji izložaka kroz organizirano vrjednovanje vrijednosnog sustava škole. Ova izložba jasno govori o prisutnoj društvenoj odgovornosti sadržanoj u vrjednovanju motoričkih i produkcijskih te kreativnih postignuća učenika. Društveni razvitak uključen je u kategorije koje se mogu vrjednovati bez kognitivnog ponašanja. Ovdje prisutna svjesnost o razvoju, otvorenost pedagoških ishoda i razvoj vrijednosti učeničkih postignuća te psihološka sigurnost koju profesorica Morana Kukec pruža svojim učenicima odražava one vrijednosti bez kojih umjetničko obrazovanje ne može biti.

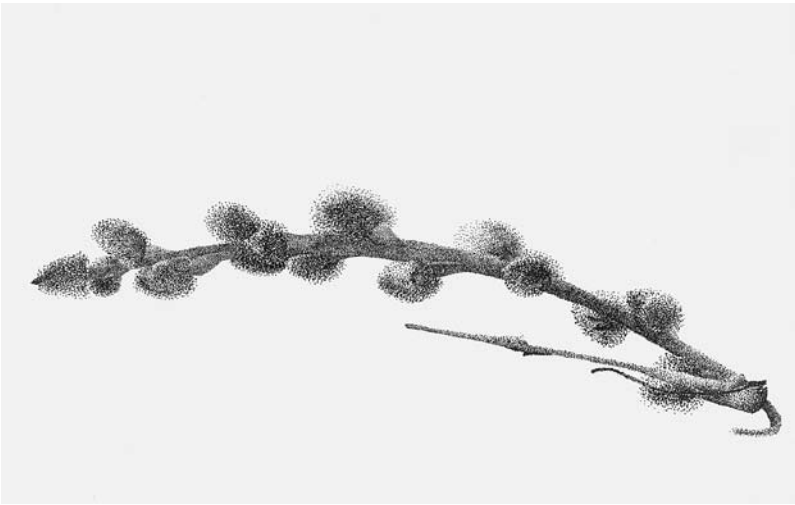
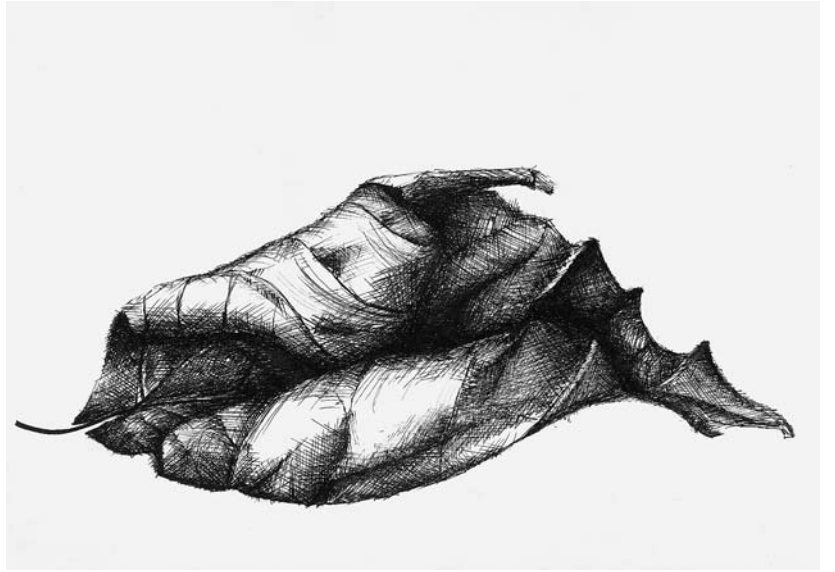
Emil Robert Tanay

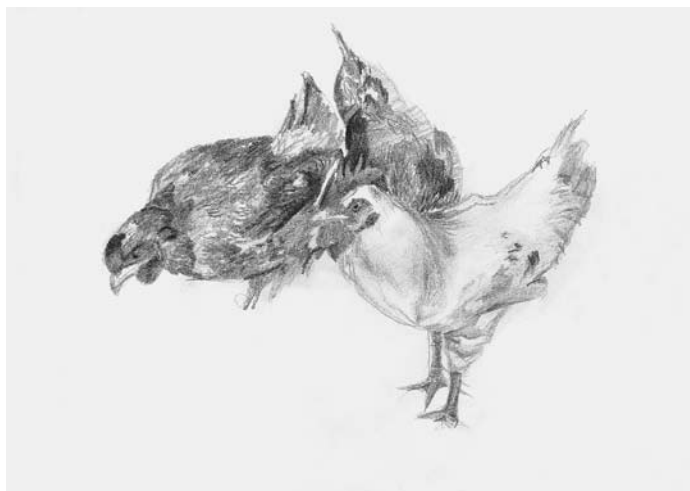
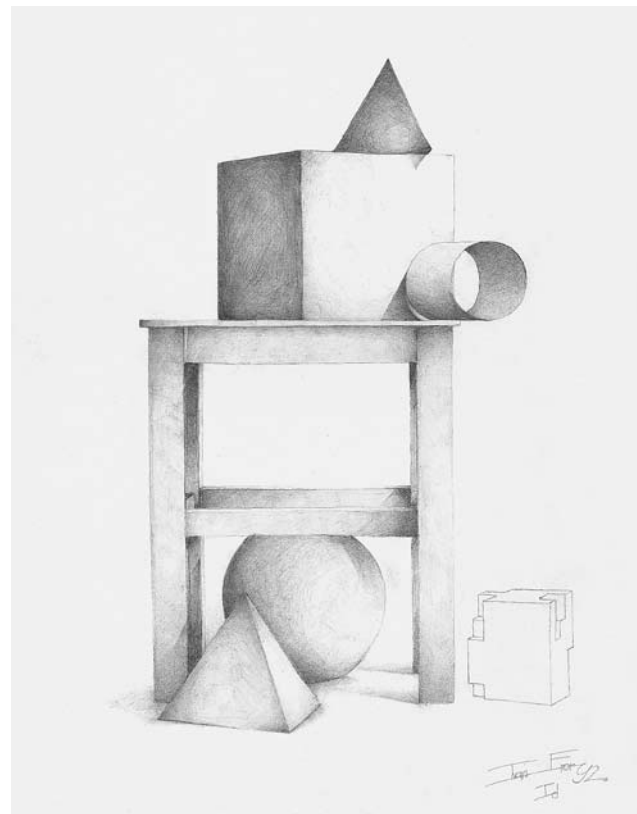
Zagreb, 5. 4. 2012.

MORANA KUKEK, akademski slikar – grafičar, prof. savjetnica
Voditeljica odjela u Školi primijenjene umjetnosti i dizajna u Zagrebu
Nastavni predmet: Crtanje i slikanje

Rođena je 1957. g. u Zagrebu. Godine 1980. diplomirala je na zagrebačkoj Akademiji likovnih umjetnosti, Grafički odsjek, u klasi prof. Kuduza. Od 1981. do 1985. radila je kao grafički dizajner u Timu vizualnih komunikacija CIO. Od 1985. g. radi kao profesor crtanja u Školi primijenjene umjetnosti i dizajna u Zagrebu.

Od 1980. do 1986. izlaže crteže na deset samostalnih i više skupnih izložaba. Od 1986. bavi se pretežno grafičkim dizajnom (knjige, plakati, časopisi, ambalaža prehrambenih proizvoda i pića, zaštitni znakovi, vizualni identiteti kompanija i sportskih natjecanja...) i povremeno ilustracijom.

Posljednjih godina intenzivno se bavi fotografijom (samostalne izložbe u Zagrebu i Karlovcu te više skupnih izložaba).

Članica je Hrvatskog društva dizajnera.

Izložbeni salon »Izidor Kršnjavi« • Škola primijenjene umjetnosti i dizajna, Zagreb • Trg maršala Tita 11

e-mail: izlozbenisalon.izidorkrsnjavi@gmail.com • www.ss-primijenjenaumjetnostidizajn-zg.skole.hr

Izdavač: Škola primijenjene umjetnosti i dizajna, Zagreb • *Za izdavača:* Marija Krstić Lukač • *Voditelj Salona:* Igor Modrić • *Likovni postav:* Morana Kuček, Igor Modrić • *Predgovor:* Emil Robert Tanay • *Fotografije:* Morana Kuček • *Savjet Salona:* Nikola Albaneže, Marijana Birtić, Jagor Bučan, Anita Parlov, Marijan Richter, Vladimir Rismondo ml., Zrinka Tatimir • *Lektura:* Silva Tomanić Kiš • *Grafička priprema:* ArTresor naklada, Zagreb • *Tisak:* Tiskara Zelina d.d., Sv. Ivan Zelina • *Naklada:* 300 primjeraka